

PREVENTIVNÍ PROGRAM

Základní školy Jana Amose Komenského,
Karlovy Vary, Kollárova 19, příspěvková organizace

Datum vydání	1. 9. 2024
Datum účinnosti	16. 9. 2024
Číslo jednací vnitřní směrnice	2023/00/0180
Vnitřní směrnice	E – 18
Vydal	Mgr. Vilibald Schlapák, ředitel školy
Pedagogická rada informována dne	2. 9. 2024
Žáci a rodiče informováni	Na webových stránkách školy.
Tento Minimální preventivní program nahrazuje	Minimální preventivní program ze dne 1. 9. 2023.
Počet stran	15
Skartační znak	1-4/V5

Obecná ustanovení

Na základě ustanovení § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb. zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a § 18 písm. c zákona č. 379/2005 Sb., který do prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školních zařízeních zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu, kouření, kriminalitu, gambling, záškoláctví, šikanování a jiné násilí, rasismus, intoleranci atd. Vychází také z Metodického doporučení ČŠI Přístupy k náročnému chování dětí a žáků a možnosti jeho řešení (Praha, ČŠI, 2021) vydává ředitel školy tento **Preventivní program 2024 (PP 2024)**.

PP vychází také z NÁRODNÍ STRATEGIE PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE NA OBDOBÍ 2019 – 2027.

1. Co je Preventivní program školy

Preventivní program školy je roční interní dokument školy spadající do primární prevence ve škole; shrnuje informace a aktivity, které mají vliv na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich pozitivní osobnostní a sociální rozvoj a podporu jejich sociálně komunikačních dovedností v návaznosti na **další dokumenty školy** – školní řád, školní vzdělávací program, krizový plán, program proti šikanování a strategický plán školy. Tento preventivní program popisuje také **personální zajištění** primární prevence ve škole. Zdrojem pro tvorbu preventivního programu školy jsou také zjištění v Metodickém doporučení ČSI – Přístupy k náročnému chování dětí a žáků a možnosti jeho řešení, na základě kterého se škola ve školním roce 2022/23 zapojila do programu Pozitivní podpora chování¹. Tvorba a realizace preventivního programu je v součinnosti preventivního týmu školy (viz níže kap. 3).

Cílem tohoto ročního Preventivního programu je předložení jednotného plánu a preventivních intervencí zaměřujících se na prevenci rizikového chování pro všechny děti, žáky, pracovníky školy a rodiče. Pod pojmem rizikové chování rozumíme chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost. Pojmem rizikové chování se rozumí „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“².

Primární prevenci zahajujeme na všech úrovních základní školy **přiměřeně věku žáků**. Preventivní program je zaměřen na všechny věkové kategorie, nejintenzivněji na nejohroženější skupiny žáků ve věku 11 - 15 let. Aktivity Preventivního programu se zaměřují také na osobnostní a sociální rozvoj dětí a žáků, na výcvik v sociálně komunikativních dovednostech žáků a na prevenci jejich rizikového chování žáků. Je určen pro všechny žáky 1. – 9. ročníku základní školy a děti z přípravných tříd.

Primární prevenci tvoří dvě východiska. **Specifická primární prevence rizikového chování** zahrnuje aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Tyto intervence mají podobu přednášek a workshopů s interními pracovníky školy a školního poradenského pracoviště nebo s akreditovanými externisty pozvanými školou. **Nespecifická primární prevence** rizikového chování představuje veškeré aktivity, které nemají přímou souvislost s konkrétním typem rizikového chování, ale napomáhají snižovat rizika podporou zdravého životního stylu a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání³.

Formy rizikového chování jsou uvedeny v Metodickém doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dále Metodické doporučení) a ve vydaných Přílohách – agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování, syndrom CAN, krádeže, sebepoškozování, příslušnost k subkulturám, domácí násilí, PAS, duševní onemocnění, psychická krize, sebevražedné chování.

¹ Realizováno od listopadu 2022

² Miovský, M., Prevence rizikového chování ve školství, Praha, 2015, str. 28-29

³ NÁRODNÍ STRATEGIE PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE NA OBDOBÍ 2019 – 2027, s.5

2. Analýza školy

Základní škola Jana Amose Komenského, Karlovy Vary je zřízena jako příspěvková organizace s právní subjektivitou. Byla založena v roce 1970 v části Drahovice a dodnes zůstala větší městskou školou obklopenou přírodou. Je umístěna mimo hlavní dopravní uzly, přesto je dobře dostupná městskou hromadnou dopravou. Vzhledem ke své poloze, je v docházkové vzdálenosti od školy jak městské centrum s kolonádami, tak i louky, lesy a rybníky.

Úplnost a velikost školy

Základní škola Jana Amose Komenského, Karlovy Vary vykonává činnost základní školy a umožňuje povinnou školní docházku žákům v 1. až 9. postupném ročníku na dvou stupních. Poskytuje základní vzdělání maximálnímu počtu **670** žáků v 1. až 9. postupném ročníku. **Výuka na 1. stupni** probíhá ve třech paralelních třídách v ročníku. Od školního roku 2018/19 otevírá škola pravidelně také jednu až dvě **přípravné třídy**. **Výuka na 2. stupni** probíhá ve třech (výjimečně ve dvou) paralelních třídách v každém ročníku. Součástí organizace je **školní jídelna** s kapacitou 650 strážníků. Školní jídelna vaří podle nejnovějších trendů zdravé výživy a nabízí výběr ze dvou jídel. **Školní družina** zahrnuje 8 oddělení a má kapacitu 210 dětí. Areál školy tvoří **čtyři stavby** - tři propojené budovy 1. a 2. stupně a čtvrtá samostatná budova, kde se nachází školní jídelna a školní družina. Součástí areálu školy je školní zahrada s ekoprvky využívanými ve výuce a školní hřiště - **sportovní areál** Amos s umělým povrchem. Škola je nositelem titulu **Ekoškola**.

Zaměření školy

Výuka školy je realizována podle **Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - Učíme se s Amosem** (dále jen ŠVP ZV). Přípravné třídy realizují výuku podle vzdělávacího programu **Učíme se s Amosem**. Školní družina realizuje vzdělávací program **Zahrada poznání**. Škola se primárně **zaměřuje na přírodovědné předměty** (dle své vzdělávací tradice), což zajišťuje zvýšeným počtem hodin předmětu Matematika a přírodovědné předměty ve všech ročnících, dále pak příležitostným dělením žáků na menší skupiny v předmětu Matematika na II. stupni a tandemovým vyučováním Přírodopisu. Zaměření na přírodovědné vzdělání je realizováno také nabídkou (povinného) volitelného předmětu na II. stupni.

Na základě provedené analýzy výchovných a vzdělávacích potřeb žáků, podmínek školy, jako forma podpory nadání a na základě poptávky rodičů v červnu 2023⁴ bylo zaměření školy rozšířeno i na rozvoj komunikačních dovedností **v cizích jazycích**. To je realizováno od školního roku 2023/24 zařazením volitelného předmětu Konverzace v angličtině a druhého cizího jazyka Španělský jazyk. Důkazem zájmu o cizí jazyky jsou i výborné výsledky žáků v anglickém jazyce⁵. Na základě analýzy vzešla i potřeba rozvíjet **pohybové dovednosti žáků**, proto byly do nabídky volitelných předmětů zařazeny taktéž od školního roku 2023/24 Sportovní činnosti. Stálá poptávka po informační gramotnosti dala podnět ke vzniku volitelného předmětu Seminář z informatiky a robotiky. Od školního roku 2024/25 byly do nabídky volitelných předmětů zařazeny i předměty 3D modelování a tisk a Domácnost a finance (viz Tabulka č.1)⁶.

Tabulka č.1: Přehled volitelných předmětů na II. stupni

	dle přírodovědného zaměření školy (1 hodina týdně)	dle vzdělávacích potřeb a nadání žáků (1 hodina týdně)
6. ročník	Cvičení z matematiky	Sportovní činnosti
7. ročník	Cvičení z matematiky	Konverzace v angličtině Seminář z informatiky a robotiky

⁴ SCIO – Mapa školy 2023

⁵ SCATE – test anglického jazyka žáků 5. a 9. ročníků z května 2023 – 19 z 52 žáků dosáhlo úroveň B1, 18 z 52 úroveň A2.

⁶Kterýkoliv vybraný volitelný předmět se vyučuje 1 hodinu týdně, je hodnocen a uveden na vysvědčení.

8. ročník	Cvičení z matematiky	Konverzace v angličtině 3D modelování a tisk
9. ročník	Cvičení z matematiky	Domácnost a finance

Tabulka č. 2: Přehled výuky cizích jazyků

	1. cizí jazyk	2. cizí jazyk
1.-2.ročník	X	X
3.-6.ročník	Anglický jazyk	X
7.-9.ročník	Anglický jazyk	Německý jazyk / Španělský jazyk ⁷

Na I. stupni jsou žáci 1. ročníku vyučováni ve čtení slabikovou metodou a v matematice tradiční metodou. Výuka předmětu Anglický jazyk začíná od 3. ročníku I. stupně a trvá do 9. ročníku. Ve 3. a 4. ročníku se žáci účastní výuky **plavání**, škola poskytuje žákům možnost účastnit se bruslení napříč všemi ročníky. **Kroužky** pro žáky I. stupně jsou realizovány v době pobytu ve školní družině. Ve školním roce 2024/25 mohou děti chodit na angličtinu (Rytmik) a k dispozici jsou i sportovní kroužky Volejbálek a Basketáček.

Na II. stupni si v 7. ročníku žáci volí druhý cizí jazyk. Ve školním roce 2024/25 si vybírají **Německý jazyk** nebo **Španělský jazyk**. Jednou za 2 roky je realizován **lyžařský výcvik** pro žáky 8. a 9. tříd. Ve školním roce 2024/25 pokračuje nabídka **hudebních hodin** probíhajících v budově školy pod záštitou ZUŠ A. Dvořáka Karlovy Vary, příspěvková organizace, a **kroužky** pod záštitou DDM Konečná, Karlovy Vary, příspěvková organizace.

Pro všechny žáky pravidelně připravujeme v ročním plánu projektové dny a další rozvíjející aktivity.

Škola řeší školní (ne)úspěšnost pravidelným vyhodnocováním **výsledků vzdělávání**. Podle §7 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních zajišťuje ředitel školy ve škole poradenské služby pro žáky, kteří potřebují být podpořeni ve svém nadání nebo řešit neúspěch. Realizaci zajišťuje **školní poradenské pracoviště** ZŠ J. A. Komenského, Karlovy Vary, které tvoří tým pracovníků školy odborně proškolených pro poradenskou činnost.

K řešení **chování** při vzdělávání má škola oporu ve dvou důležitých interních dokumentech. Ve **Školním řádu** ZŠ J. A. Komenského, Karlovy Vary jsou ukotvena základní práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců, pravidla vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole, pravidla pro zaměstnance školy k zajištění bezpečnosti a dobrých vztahů ve škole, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí, podmínky zacházení s majetkem školy ze strany dětí a žáků a pravidla pro vnitřní režim školy. Přílohu školního řádu tvoří Pravidla pro hodnocení žáků. Tímto **Preventivním programem** upravuje ředitel školy podle § 30 odst.1 písm. c) školského zákona **další** podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Řešení chování žáků je prováděno na třech úrovních⁸. Specifická i nespecifické **prevence** je vedena školním metodikem prevence, třídními učiteli, vybranými dalšími učiteli a vychovatelkami. Organizaci **intervencí** zajišťuje tým školního poradenského pracoviště (výchovný poradce, školní metodik prevence, speciální pedagog). **Rizikové chování** žáků je řešeno **multidisciplinárně** - týmem školního poradenského pracoviště ve spolupráci s externími pracovníky nebo neziskovými organizacemi. Kontrolu všech tří úrovní provádí vedení školy.

3. Tým pro řešení rizikového chování

Vedení školy (ředitel školy a zástupci ředitele)

- vytváří podmínky pro předcházení sociálně patologických jevů a pro realizaci prevence
- zodpovídá za realizaci preventivního programu, koordinuje tvorbu, kontroluje realizaci a vyhodnocování MPP a začleňuje školní preventivní tým do vzdělávacího programu školy
- podílí se na jednání s rodiči žáků, řeší aktuální problémy související s výskytem rizikového chování ve škole
- podporuje týmovou spolupráci a spolupráci s dalšími organizacemi, kontroluje činnost třídních učitelů
- kontroluje návrhy opatření a jejich vyhodnocování
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti primární prevence rizikového chování

Školní metodici prevence: Mgr. Jana Terlová, Ing. Jiří Soukup

- koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy⁹
- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších forem rizikového chování
- metodické vedení pedagogických pracovníků školy v oblasti primární prevence rizikového chování (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy, nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování apod.).
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku primární prevence rizikového chování
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah jeho činností, navržených a realizovaných opatření
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
- komunikace s třídními učiteli, rodiči, s organizacemi podporujícími nadání dětí, školskými poradenskými zařízeními (střediska výchovné péče, pedagogicko - psychologické poradny), Centrem pro integraci cizinců, NPI, Policií ČR, OSPOD, psychology, psychiatry
- vede kontakt s rodiči a učiteli v situaci, kdy žák projevuje smutek nebo změny nálad ve vztahu ke škole
- vedení dokumentace, evidence a administrativy související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby analýz, statistik a krajských plánů prevence
- mapuje výskyt rizikového chování ve škole
- poskytuje materiály a informace všem učitelům, žákům a jejich zákonným zástupcům k dané problematice

⁸ Dle Metodického doporučení ČŠI Přístupy k náročnému chování dětí a žáků a možnosti jeho řešení, Praha 2021.

⁹ Zdroj: Národní strategie primární prevence s.17.

Výchovný poradce: *Mgr. Jitka Balounová*

Mezi hlavní činnosti výchovné poradkyně patří řešení školní neúspěšnosti žáků a specifických poruch učení a dále práce s nadanými žáky, žáky cizinci a řešení výchovných problémů žáků.

- **1. Řešení školní neúspěšnosti žáků a specifické poruchy učení.**
- komunikuje se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko - psychologické poradny a speciálně pedagogická centra), třídními učiteli a rodiči
- zajišťuje organizaci a administrativu individuální vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory a podpůrných opatření pro žáky celé školy.
- vede kontakt s rodiči a učiteli v situaci, kde se dítěti zhoršil prospěch, probíhá komplikovaný nástup do školy nebo se objeví jiné vzdělávací problémy (pomalé tempo, neporozumění výuky)
- evidují děti a žáky s SPU, evidují integrované žáky, pomáhá při tvorbě PLPP a IVP
- spolupracuje s PPP, speciálním pedagogem
- spolupracuje se školním metodikem prevence (ŠMP) na zachycování varovných signálů
- podílí se na realizaci MPP, výchovných komisí, navrhování opatření a jejich vyhodnocení
- poskytuje konzultace asistentům pedagoga

- **2. Práce s nadanými žáky** (intelektové, sportovní, hudební, výtvarné nebo taneční nadání)
- zajišťuje organizaci výchovných komisí, případových konferencí.
- spolupracuje se školním metodikem prevence (ŠMP) na zachycování varovných signálů
- podílí se na realizaci MPP, výchovných komisí, navrhování opatření a jejich vyhodnocení
- poskytuje konzultace asistentům pedagoga

Speciální pedagog: *Mgr. et Mgr. Šárka Rampasová*

- Zajišťuje speciálně - pedagogickou péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v rámci podpůrných opatření.
- Konzultace s pedagogy - možnosti řešení úspěšného vzdělávání u dětí s výukovými obtížemi

Kariérový poradce: *Bc. Pavel Dynda*

- **poradenská činnost** (koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství, základní skupinová vyšetření k volbě povolání, individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti, poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků, spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče, zajišťování skupinových návštěv žáků školy v IPS)
- **metodická činnost** (metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků)
- **informační činnost** (předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství pedagogickým pracovníkům školy)

Case Manager: *Mgr. Veronika Budíková*

- spolupracuje s pracovníky školního poradenského pracoviště při řešení složitějších případů šikanování, sociálních problémů v rodinách žáků, sebepoškozování, užívání návykových látek atp.

Další pedagogičtí pracovníci:

Pedagog pro intervence: *MgA. Aneta Schwarzová*

- vede intervenční hodiny a poskytuje podpůrná opatření

Asistentky pedagoga pro 1. a 2. stupeň

Další metodici a koordinátoři školy, kteří nejsou členy týmu pro řešení rizikového chování, ale s týmem mohou spolupracovat: Metodik EWO: *Mgr. Tereza Horová*, Koordinátor ŠVP: *Mgr. Monika Kaválková*, Koordinátor ICT: *Miroslav Mour*

4. Zmapování vnitřních a vnějších zdrojů**4.1 Vnitřní zdroje školy**

- Odborné a metodické materiály ze školení, odborná literatura, vyhlášky
- Materiály systém PBIS a socio-emoční dovednosti na Teams
- Webové stránky školy - informují o aktuálních zájmových kroužcích, školní družině, úspěších žáků, jsou zde dokumenty školy – ŠVP, Preventivní program školy, přihlášky a tiskopisy atd.
- Školní informační systém – elektronická komunikace s žáky a zákonnými zástupci
- Konzultační hodiny s pracovníky ŠPP, třídními učiteli, s rodiči
- Projekty = posilují zdravé klima tříd, PBIS, psychickou pohodu žáků, spolupráci, podporují adaptaci nových žáků, integraci žáků cizinců
- Společné akce s rodiči
- Třídnické hodiny
- Schránka důvěry

4.2 Vnější zdroje školy

Jedná se o podpůrnou síť institucí, neziskových organizací, odborníků a služeb pomáhajících i spolupracujících organizací:

Telefonní kontakty:

PPP Karlovy Vary	353 176 511
Magistrát města Karlovy Vary – sociální odbor	353 118 554
OSPOD (Oddělení sociálně právní ochrany dětí)	353 118 586
OSPOD (Ing. František Pavlásek – vedoucí odboru)	353 152 586
SVP (Středisko výchovné péče)	774 715 267
Speciálně pedagogické centrum	353 549 172, 739 322 351
Krajský školský koordinátor prevence (Ing. Eva Cíhová)	353 502 446
Metodik prevence PPP Karlovy Vary (Mgr. M. Fialová)	353 176 522
Protidrogový koordinátor (Ing. Bc. Šárka Benešová)	739 604 886
Záchranný kruh	777 572 576, 608 953 862
Městská policie, oddělení prevence a dohledu MP KV	353 549 209
Policie ČR	974 366 535, 353 226 650
Dětský psychiatr, Bartková Jitka, MUDr.	353 235 211
Dětský psycholog, Kelucová Marcela, Mgr.	353 235 210
Klinický psycholog (Váchová Ilona, Mgr.)	353 112 272
Světlo Kadaň, pobočka Karlovy Vary	773 140 022
Člověk v tísni	353 892 261

Internetové odkazy:

Bílý kruh bezpečí	www.bkb.cz
Institut pro kriminologii a soc. prevenci	www.portal.justice.cz/justice/iksp.nsf
Ministerstvo práce a soc. věcí	www.mpsv.cz
Ministerstvo spravedlnosti	www.justice.cz
Ministerstvo školství	www.msmt.cz
Ministerstvo vnitra	www.mvcr.cz
Občanské sdružení proti šikaně	www.sikana.cz
Prev-Centrum	www.prevcentrum.cz
Prevence kriminality	www.mvcr.cz/prevence
Statistické přehledy MV	www.mvcr.cz/statistiky
Dětská práva	www.detskaprava.cz
	www.unhcr.cz
	www.zivot-bez-zavislosti.cz
	www.teenchallenge.cz
Oddělení prevence kriminality MP KV	www.mpkv.cz

Při řešení rizikového chování dětí se držíme metodických pokynů a doporučení MŠMT:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
  - Včetně Příloh č. 1-24.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027

Definice pojmu primární prevence rizikového chování

Primární prevence rizikového chování je soubor opatření, kterými předcházíme výskytu rizikového chování, omezujeme další rozvoj rizikového chování, zmírňujeme již existující formy tohoto chování a pomáháme řešit jeho důsledky.

V současné školní prevenci rozlišujeme devět oblastí rizikového chování (Miovský et al., 2010):

1. Záškoláctví
2. Šikana a extrémní projevy agrese
3. Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
4. Rasismus, xenofobie
5. Negativní působení sekt
6. Sexuální rizikové chování
7. Prevence v adiktologii
8. Spektrum poruch příjmu potravin
9. Okruh poruch a problémů spojených se syndromem CAN

5. Analýza situace ve škole

5.1 Zdroje

Při rozboru situace na škole vycházíme z následujících konzultací a poznatků:

- konzultace ŠMP
- diskuse a rozbor klimatu tříd s třídním učitelem, externím psychologem, metodikem prevence PPP K. Vary
- porady ředitelů škol, pedagogické rady, tematické porady učitelů, připomínky k chování žáků
- konzultace s rodiči
- individuální výchovné pohovory se žáky
- konzultace s výchovným poradcem a metodikem prevence
- dotazníková šetření na rizikové chování vyhodnocované každoročně ve vybraných ročnících
- analýza rizikového chování – schůzky ŠPP, na začátku roku stanovení cílů na základě vyhodnocení a závěrů z minulého školního roku

5.2 Rizikové chování v naší škole

V minulém školním roce jsme se setkali na naší škole především s těmito typy rizikového chování:

- špatné vztahy mezi spolužáky, vydírání, fyzické napadení
- chování znesnadňující výuku
- používání mobilních telefonů
- vyloučení určitých jednotlivců z kolektivu
- závislostní chování – nošení a užívání nikotinových sáčků v prostorách školy, tabák
- rasismus a xenofobie (po nástupu žáků z UA)
- dopady výchovy rodičů + nefunkčnost rodiny
- práce s traumatizovanými žáky

V předchozím roce jsme se soustředili na práci s třídními kolektivy, ale i jednotlivci. Sociální pedagog vedl 1x týdně intervenční skupinu pro žáky z různých ročníků v rámci selektivní prevence. Podle stupně závažnosti jednotlivé případy řešili třídní učitelé ve spolupráci s rodiči, výchovnými poradci a vedením školy, školním metodikem prevence a s dalšími odborníky (Pedagogicko-psychologická poradna, Policie ČR, OSPOD, Středisko výchovné péče). Ve všech případech byli k řešení přizváni rodiče.

5.3 Riziková místa ve školním prostředí

Rizikových míst ve škole pro výskyt nežádoucího chování u žáků je v naší škole několik:

- žákovské WC
- třídy – prostor pro šikanu (psychická šikana, drobná fyzická šikana), kyberšikanu (ačkoli žáci ve škole mají podle školního řádu povinnost mít telefony vypnuté)
- vnější prostory školy mimo areál – ze strany školy nekontrolovatelný prostor pro projevy rizikového chování
- vnější prostory školy vně areálu – prostor pro šikanu, kyberšikanu, zranění

V prostorách školy máme zabezpečen dobrý systém dohledů nad žáky ve všech rizikových prostorách (hlavně chodby, WC, třídy, šatny, školní jídelna). Rozpis dohledů je umístěn na všech chodbách a v pracovně zástupců ředitele v přízemí školy. Byly zřízeny dohledy ve venkovních prostorách mezi hlavní budovou a jídelnou v době přesunu žáků 2. stupně na oběd a čekání na odpolední vyučování.

6. Cíle v prevenci rizikového chování

Prevence rizikového chování dětí v působnosti naší školy je zaměřena na:

6.1 Obecné, dlouhodobé cíle:

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování
- minimalizace projevů rizikového chování (zvyšování odolnosti žáků proti rizikovému chování; utváření dovednost, jak čelit negativním vlivům okolí; seznámení žáků se správnými důsledky rizikového chování)

- systematická výchova žáků ke zdravému životnímu stylu
- vedení žáků k slušnému jednání, vzájemné komunikaci
- začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence také pomocí PBIS + sledování dopadů a vyhodnocování
- zajištění vzdělávání školního metodika prevence, výchovného poradce i ostatních pedagogických pracovníků
- aktivní spolupráce s rodiči žáků a snaha o vzájemnou spolupráci mezi rodinou a školou (zapojovat rodiče do aktivit školy, svolat mimořádná setkání v případě potřeby s předáním informací a materiálů, ...)
- spolupráce s dalšími organizacemi podporujícími prevenci (PPP K. Vary, OSPOD, PČR, Linka bezpečí aj.)
- využívání různých příležitostí, forem a metod PP (např. besedy s odborníky, tematická divadelní a filmová představení, četba knih a časopisů s danou tematikou, ...)

6.2 Krátkodobé cíle pro školní rok 2024/2025

Po zkušenostech z minulého školního roku se v oblasti prevence snažíme zaměřit na následující:

- A. zaměření na prevenci šikany, především na 1. stupni
- B. posílení povědomí o schránce důvěry, informování všech nových pracovníků školy a žáků
- C. seznámení s postupy, riziky a zásadami při řešení šikany dle Školního programu proti šikanování
- D. sjednocování výchovného úsilí pedagogických pracovníků zejména v oblasti záškoláctví, šikany, vztahů ve třídách a vandalismu
- E. zintenzivnění spolupráce s rodiči – vést pravidelné záznamy z jednání, předávat informace výchovnému poradci, školnímu metodiku prevence, ředitelce školy, ujasnit si postupy
- F. pokračování ve spolupráci s rodiči při školních i mimoškolních aktivitách
- G. spolupráce mezi vyučujícími 1. a 2. stupně pro usnadnění přechodu žáků na druhý stupeň
- H. snížení rizika neomluvených a nedoložených absencí žáků a snazší kontrola záškoláctví díky online školnímu systému
- CH. posílení bezpečnosti na toaletách, především na 2. stupni

7. Formy a metody k dosažení vytyčených cílů

7.1 Primární prevence v rámci vyučovacích hodin

Na 1. stupni a v přípravné třídě spočívá těžiště práce na třídním učiteli, který jednotlivá témata vhodně zařazuje do výuky vybraných předmětů a celkově působí na žáky svou osobností a příkladem.

Přípravná třída a 1. ročník

- ☑ Důležitá telefonní čísla, krizová centra
- ☑ Bezpečná cesta do školy, správné přecházení
- ☑ Dopravní výchova
- ☑ Cvičné požární poplachy

2.-3. ročník

- ☑ Domov – místo, kde žijeme (domov, rodina, škola, obec)
- ☑ Škola – bezpečná cesta do školy, dopravní výchova
- ☑ Rodina a partnerství
- ☑ Práce, hra, učení, cestování, nakupování, aj.
- ☑ Mezilidské vztahy; soužití lidí, chování lidí

- ☐ Poznávání druhých lidí, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi
- ☐ Práva a povinnosti žáků školy, základní práva lidí, dětí
- ☐ Přivolání pomoci (důležitá telefonní čísla)
- ☐ Krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.)
- ☐ Návykové látky a zdraví
- ☐ Dopravní výchova – dopravní značky (tvarové a barevné rozdíly)
- ☐ Situace mimořádného ohrožení, cvičné požární poplachy

4. ročník

- ☐ Péče o zdraví, zdravá výživa
- ☐ Zdravý způsob života (výživa, odpočinek, pitný režim, spánek, pohyb)
- ☐ Osobní bezpečí, bezpečné chování v krizových situacích, šikana
- ☐ Situace hromadného ohrožení, cvičné požární poplachy
- ☐ OČMU – Záchranný kruh
- ☐ Návykové látky, odmítání návykových látek
- ☐ Drobné úrazy a poranění, první pomoc

5. ročník

- ☐ Rozmnožování člověka a vývoj jedince, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou
- ☐ Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- ☐ Péče o zdraví, zdravá výživa; denní a pohybový režim
- ☐ Osobní, intimní hygiena; duševní hygiena
- ☐ Osobní bezpečí; bezpečné chování v rizikovém prostředí
- ☐ Krizové situace (šikanování, týrání, sexuální zneužívání, atd.)
- ☐ Osobní bezpečí, telefonní čísla, linky důvěry, krizová centra
- ☐ Dopravní výchova
- ☐ Prevence zneužívání návykových látek, odmítání; ochrana před nemocemi, HIV/AIDS (cesty přenosu)

Na 2. stupni je třeba koordinovat práci třídního učitele s vyučujícími jednotlivých předmětů, kterých se primární prevence nejvíce týká.

6. – 9. ročník

- ☐ Tolerance k národnostním menšinám
- ☐ Domov – místo, kde žijeme
- ☐ Média – hromadné sdělovací prostředky; masová kultura
- ☐ Komunikace mezi vrstevníky; negativní vlivy při komunikaci
- ☐ Člověk v sociálních vztazích; vztahy mezi lidmi – tolerance
- ☐ Xenofobie, rasismus, náboženská nesnášenlivost
- ☐ Práva a povinnosti
- ☐ Psychické procesy a stavy; osobnost
- ☐ Denní režim - volný čas; práce a volný čas; hra, učení, cestování, nakupování
- ☐ Osobní rozvoj
- ☐ Zdravá výživa; jídelníček
- ☐ Majetek a vlastnictví
- ☐ Sociální dávky
- ☐ Školní řád
- ☐ Lidská práva

- ☒ Právní systém ČR; trestní právo; právo v Evropě
- ☒ Rodina a život v rodině; tradice
- ☒ Společenské chování - chování lidí, vlastnosti lidí, zásady lidského soužití
- ☒ Rozdíly mezi lidmi, vzájemná pomoc, důvěra
- ☒ Osobní, intimní hygiena; péče o zdraví
- ☒ Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, návykové látky

7.2 Primární prevence ve spolupráci s dalšími organizacemi

V jednotlivých ročnících jsou vybraná témata primární prevence doplněna besedami, přednáškami a projekty s odborníky na danou tematiku. Besedy a přednášky se konají během celého roku v závislosti na aktuální nabídce a po dohodě s třídními učiteli. Škola tak naplňuje svůj strategický cíl 1.

TŘÍDA	ORGANIZACE	TÉMA
Přípravná třída	Policie České republiky	Základní beseda na téma – Kdo je policista, práce policisty
1. ročník	Policie České republiky	Bezpečná cesta do školy
2. ročník	Policie České republiky	Šikana
3. ročník	Policie České republiky	Závislosti a drogy
4. ročník	Policie České republiky	Projekt bezpečně doma -problematika domácího násilí
5. ročník	Policie České republiky	Kyberšikana
6. ročník	Městská policie	Šikana a kyberšikana
	Policie České republiky	Tabákové výrobky a kratom
7. ročník	Městská policie	Malý cyklista
		Drogy – energetická bomba
8. ročník	Policie České republiky	Diskriminace
	Městská policie	Zdraví v kyberprostoru
9. ročník	Policie České republiky	Kde se rodí zlo – problematika netolismu
		Tvoje cesta načisto – protidrogová prevence

Sportovní akce pořádané MP KV

- ☒ putovní pohár Městské policie KV
- ☒ Sportovní den s Městskou policií

Akce pořádané Policií ČR

- ☒ přednášky ve školní družině
- ☒ Den s Ajaxem – ukázky práce policistů připravené preventivně informační skupinou pro žáky 3. ročníků
- ☒ přednášky a besedy na 1. i 2. stupni

7.3 Přehled plánovaných konkrétních aktivit

Sportovní soutěže:

Přespolní běh, plavecká soutěž, florbal MSO, basketbal, přehazovaná, vybíjená, štafetový pohár, McDonald Cup, atletický trojboj, Pohár rozhlasu

Znalostní soutěže:

Matematický klokan, Pythagoriáda, logická olympiáda, čtenářská liga, olympiády jednotlivých předmětů

Celoškolní akce:

Den zdraví a bezpečí, Vánoční program, Den dětí, Zahradní slavnost a další projektové dny - rozvíjení pozitivních vztahů mezi dětmi všech věkových kategorií dle strategického cíle

Další aktivity: průběžně

- Třídnické hodiny na socio-emoční dovednosti
- Přednášky MP Karlovy Vary
- Přednášky Policie ČR
- Jaké to je být... (příprava na povolání)
- Adaptační pobyt 6. ročníků
- Finanční gramotnost
- Výchovné koncerty
- Akce MM KV „Chceme čisté město“
- Práce žakovského parlamentu
- Ekoškola a kroužek ekotýmu
- Intervenční skupina STRONG
- Trenéři do škol – trenéři VK Karlovarsko v hodinách tělocviku
- BESIP – dopravní hřiště + soutěž mladých cyklistů
- Projektové dny – zaměření na pozitivní klima třídních kolektivů
- Účast žáků 9. ročníků na výuce na 1. stupni – podpora spolupráce
- Zpracování dotazníkového šetření ohledně výskytu šikany, drogové problematiky, výskytu sebepoškození a ostatními sociálně patologickými jevy – sociometrie
- Kulturní představení dle aktuální nabídky – KSO, divadlo
- Fotografická soutěž žáků školy

7.4 Nabídka sportovních a zájmových kroužků

Dostatečnou nabídkou různých vhodně zaměřených aktivit učíme žáky vhodně a účelně využívat volný čas, ukazujeme možnosti adekvátního řešení náročných životních situací, rozvíjíme sociální, psychické i fyzické schopnosti. Přehled zájmových útvarů je zveřejněn na internetových stránkách školy.

7.5 Spolupráce s rodiči

Škola zabezpečuje informovanost rodičů o postojích školy k preventivní strategii. Poskytuje rodičům kontakty na organizace zabývající se prevencí. Spolupracuje s rodiči při řešení problémových situací. Podporuje zapojování rodičů do školních akcí školy – den otevřených dveří školy, Den dětí, pracovní dílny, vánoční program, zahradní slavnost a závěrečná pátý 9. ročníků, zájmové kroužky (vedou i rodiče – učitelé školy), den za obnovu lesa, sběr kaštanů. Škola podporuje v tomto školním roce i navázání spolupráce s rodiči při prezentaci povolání a řemesel ve výuce, při rodičovské pracovní dílně Den za obnovu lesa a při akci. Jarní třídní schůzky probíhají formou tripartitních setkání učitel – rodič – žák. V případě sekundární prevence jsou rodiče školou informováni a následný postup je společně s nimi dohodnut.

8. Obecné metody a formy práce využívané v průběhu celého školního roku

- ☐ diskuse, rozhovor, učíme se obhajovat svůj názor a být zodpovědný sám sobě i kolektivu (Školní parlament)
- ☐ přednášky a besedy s učiteli i přizvanými odborníky
- ☐ výukové bloky v rámci vyučovacích hodin
- ☐ metody ve výuce VOZ: hry na sebepoznání: situační hry, hraní rolí, trénování odmítání nabídky drog, párová a skupinová práce ve třídě, nácvik verbální a neverbální komunikace
- ☐ samostatné práce (výtvarné práce, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku)
- ☐ projekty na preventivní téma
- ☐ dokumentární filmy s tématy prevence a následná reflexe
- ☐ četba (literatura, internet, odborné časopisy), práce s textem
- ☐ vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- ☐ volnočasové aktivity

- ☒ školy v přírodě, školní výlety, zážitkové pobyty
- ☒ nabídka kulturních akcí
- ☒ exkurze
- ☒ Den otevřených dveří pro rodiče a veřejnost
- ☒ zapojení do soutěží
- ☒ spolupráce se školním parlamentem
- ☒ informační nástěnky, webové stránky školy jako informační zdroj
- ☒ dotazníková šetření
- ☒ osobní konzultace
- ☒ porady učitelů i mimořádné pedagogické rady

9. Řešení porušení pravidel stanovených školním řádem

Školní řád vymezuje pravidla chování ve škole i zacházení se školním majetkem. Žáci jsou se školním řádem seznámeni na začátku školního roku a v průběhu školního roku s jeho dodatky. Rodiče jsou o školním řádu informováni zveřejněním ve vestibulu školy a na internetových stránkách školního informačního systému.

U žáků s kázeňskými problémy je přistoupeno k následujícím opatřením:

- ☒ individuální pohovor se žákem
- ☒ podle zjištěných informací následuje spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu na odborníky
- ☒ šetření porušení zásad školního řádu třídním učitelem ve spolupráci s ostatními pedagogy, volba kázeňského opatření (u závažnějších přestupků může být uděleno až po projednání pedagogickou radou); informování o udělení opatření zákonné zástupce žáka
- ☒ svolání výchovné komise (obvyklé složení – výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, ředitel školy nebo jeho zástupce) se zákonnými zástupci žáka
- ☒ v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- ☒ v závažnějších případech oznámení věci Policii ČR, OSPOD, Odbor sociálních věcí MM
- ☒ následná péče o provinilé žáky, případně jejich oběti, dohodou stanovené cíle ke zlepšení, následná reevaluace

Zjišťování účinnosti:

Každoročně jsou vyhodnocena udělená kázeňská opatření, u jednotlivých případů sledujeme, zda díky přijatým opatřením došlo ke zlepšení.

10. Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence ve školním roce 2024/2025

- ☒ pro všechny pedagogy: dle plánu DVPP a aktuální nabídky všech vzdělávacích a školících institucí - po schválení ředitele školy
- ☒ vzdělávání pedagogů zapojených do projektů školy

11. Financování

Využití financování:

- z Projektu Národní plán obnovy
- z Projektu OP JAK
- z fondu SRPŠ při ZŠ J. A. Komenského - na žádost školy může SRPŠ financovat preventivní programy

12. Vyhodnocení a evaluace preventivního programu za rok 2024/2025

Proběhne:

- na konci aktuálního školního roku při setkání pracovníků školního poradenského pracoviště (ŠPP) – vyhodnocení opatření ŠPP - viz zápis z jednání ŠPP
- při jednání s PPP KV (1x za rok – září – v prostorách školy) – viz zápis z jednání
- ve výroční zprávě školy za školní rok

Vydal: Mgr. Vilibald Schlapák
ředitel školy